

ПРОФЕСІЯ ЧИ ДОЛЯ: роль батьків у обранні дитиною професії

Найбільше зло, котре можуть завдати батьки своїй дитині, – це примусити її обрати ту професію, до якої в неї немає схильності.

Професійній орієнтації підростаючого покоління приділяють деяку увагу в школах, але все одно саме батьки нерідко підштовхують дитину до певних видів діяльності, обрання вишу та майбутньої професії. І не завжди цей вибір буває розумний, безболісний для дитини та корисний для суспільства.

Вірний вибір професії може означати для долі людини навіть більше, ніж взаємна любов, рівень матеріального достатку, вроджене здоров'я, успіхи у навчанні, везіння. На роботі ми проводимо більшу частину свого життя. І від того, наскільки ми любимо свою справу, залежить наша самооцінка, тонус, щоденний настрій і навіть те, як складеться наше особисте життя.

Невідповідність між тим, чим хотілося б і чим доводиться займатися, породжує серйозний внутрішній конфлікт і нерідко призводить до загального невдоволення життям, психосоматичних розладів, втечі у шкідливі звички. А невдоволення, що неминуче накопичується на набридлій роботі, мимоволі вихлюпується на рідних та близьких, руйнує сімейне життя.

Навряд чи є щось більш травматичне, ніж постійне відчуття втраченого часу. Іноді кажуть, що щастя – це коли вранці з радістю йдеш на роботу, а ввечері радісно повертаєшся додому. І дуже сумно, якщо з плином років життя згадується лише як вічне чекання вихідних та відпустки.

Обов'язок батьків за допомогою психологів та вчителів виявити чітку картину якостей дитини. При цьому мають бути враховані всі види психічних процесів: пізнавальні (відчуття, сприйняття, мислення, свідомість, увага, мовлення, пам'ять, уява); емоційно-мотиваційні (емоції та почуття; стани, мотивація, воля, активність); особистісні характеристики (характер, темперамент, моторика, інтелект).

Через те, що молодих людей примушують до небажаної професії, не лише ламаються окремі долі, але й страждає суспільство в цілому – саме так з'являються вчителі, що ненавидять дітей; злочинно байдужі лікарі; недолугі інженери; псевдовчені чи користолюбиві юристи.

Щоб вибір професії був усвідомленим, потрібно:

- Вчасно виявити особистісні характеристики своїх дітей та їх схильність до певних видів діяльності.
- Допомогти дитині усвідомити свої нахили та здібності, пояснити, що їх можна розвивати; надати можливість вибору спеціалізованих шкіл, гуртків, клубів, спортивних секцій тощо.
- Надати підлітку якнайширшу інформацію про весь спектр трудової діяльності людини, про широкий світ професій.
- Надати інформацію про різні шляхи та етапи отримання певної спеціалізації: курси, середні-спеціальні та вищі навчальні заклади.
- Ознайомити зі змістом, умовами праці та перспективами кар'єрного зростання представників різних професій.
- За допомогою медиків реально оцінити стан здоров'я підлітка, його фізичні характеристики та співвіднести їх із вимогами певних професій.
- У спілкуванні з дітьми приділяти увагу суспільно значимій мотивації у виборі професії.
- При виборі професії найбільше страждають незрілі особистості, не готові до дорослого життя. Найбільш небезпечні крайнощі виявляються у наступних категоріях:
- Занадто слухняні підлітки, котрі погоджуються на все, що

їм пропонують тато чи мама, більше того – намагаються вивідати їх приховані побажання чи мрії.

- Тинейджери-бунтарі, котрі готові зробити що завгодно, аби не так, як їм радять (іноді досить слушно) батьки. У цьому випадку маємо типову протестну поведінку, притаманну перехідному віку, що затягнувся.

Якщо з дитинства ростити не слухняних, а самостійних дітей, нашу старість прикрасять щасливі доньки та сини.

Найкраще, що можуть зробити батьки для профорієнтації своєї дитини, – це виховати її так, щоб вона вчасно подорослішала та проявила себе як зріла особистість.

□

І все ж таки ніколи не пізно виправляти помилки. Завжди можна отримати іншу освіту, змінити спеціальність, відкрити в собі нові здібності, долучитися до хобі, котре певною мірою компенсує рутинну і нецікаву роботу. Все у наших руках.